

Szerb Köztársaság

OKTATÁSI, TUDOMÁNYÜGYI ÉS TECHNOLÓGIAI FEJLESZTÉSI MINISZTERIUM
OKTATÁSI ÉS NEVELÉSI MINŐSÉGELLENŐRZŐ INTÉZET
VAJDASÁGI PEDAGÓGIAI INTÉZET

FELADATOK AZ ÁLTALÁNOS ISKOLAI OKTATÁS ÉS NEVELÉS ZÁRÓVIZSGÁJÁRA

a 2018/2019-es tanévben

TESZT

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOMBÓL

UTASÍTÁSOK

- A teszt **20** feladatot tartalmaz, a megoldásra szánt idő **120** perc.
- Figyelmesen olvass el minden feladatot, értelmezd őket, majd gondolkodj el a felkínált megoldáson (bekeretezés, összekötés, aláhúzás, kiegészítés és egyéb)!
- Írj olvashatóan, ügyelve arra, hogy válaszaid érthetőek legyenek, nyelvtani és helyesírási szempontból pedig pontosak!
- Azokban a feladatokban, amelyekben hozzáírnod, kiegészítened kell a megadott szöveget, ne használj rövidítéseket, hanem a kért fogalom teljes nevét írd ki (pl. fn. helyett főnév, hH helyett helyhatározó stb.).
- A tesztet golyóstollal kell kitöltened (csak a kidolgozásnál használhatsz ceruzát és törlőgumit).
- A golyóstollal leírt válaszokat már nem szabad javítanod vagy áthúznod.
- A feladat jobb oldalán található négyzetbe ne írd semmit! Ide írd majd a feladat átnézői a pontszámot. Erre és az utolsó oldalra se írd!
- Amennyiben a feladatokkal előbb végzel, csendben hagyd el a termet, hogy ne zavarj másokat!

Sok sikert a munkához!

1. Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, majd húzd alá az idézeteket!

Egy barátom, akinek egyik-másik könyve mindig asztalomon van – az európai szellemiségről, az európai kultúráról értekezve – azt írta, hogy szerinte „senki személyesebb áldozatot nem hoz az európai eszmecseréért, mint az, aki a maga nyelvén testet ad egy másik ember megközelíthetetlen látomásának, eltörölve nemcsak a nyelvi, de a tér- és időbeli határokat is”... Borges azt állítja hogy minden eredeti mű valamiképpen – mindenekelőtt létrejöttének folyamatában – maga is egyféle fordítás... Octavio Paz pedig kiterjeszti ezt magára az egész kultúrára, kiváltképp annak mai, modern szerkezetére. „Századunk a fordítások százada – írja Octavio Paz. – Nemcsak szövegeket fordítunk, hanem hagyományokat, vallásokat, táncokat, a szerelem és a konyha művészetét, divatokat, egyszóval a legkülönbözőbb szokásokat és gyakorlatokat.”

(Vickó Árpád netnaplója nyomán)

2. Tanulmányozd át az alábbi órarendet, majd oldd meg a feladatokat!

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
Szerb nyelv	Magyar nyelv	Testnevelés	Magyar nyelv	Magyar nyelv
Angol nyelv	Biológia	Magyar nyelv	Matematika	Testnevelés
Történelem	Kémia	Angol nyelv	Történelem	Kémia
Földrajz	Matematika	Német nyelv	Matematika	Földrajz
Biológia	Zene	Biológia	Szerb nyelv	Német nyelv
Testnevelés	Képzőművészet	Matematika	Zene	

Állapítsd meg, hogy a fenti táblázatra vonatkozóan **igazak** vagy **hamisak** az alábbi állítások! Karikázd be az állítások melletti IGAZ vagy HAMIS minősítést!

- a) A tanulóknak mindennap van órájuk magyar nyelvből. IGAZ HAMIS
- b) A tanulóknak minden másnap van órájuk testnevelésből. IGAZ HAMIS
- c) A tanulók két nyelvet tanulnak. IGAZ HAMIS
- d) A tanulók azonos heti óraszámossal tanulják a kémiát és a biológiát. IGAZ HAMIS

3. Olvasd el figyelmesen az aracsi pusztatemplomról szóló szöveget, majd válaszolj az épület történetével kapcsolatos kérdésekre! Válaszaidat írd a kérdést követő vonalra!

Az aracsi pusztatemplom a Délvidék egyik legértékesebb és legkorábbi építészeti emléke. A Szent Miklós tiszteletére emelt templom Törökbecse közelében található.

A templom első írásos említése 1256-ból való, a kutatók állítása szerint a XII-XIII. században épült, feltevések szerint a Tarcal-hegységből hozták az építéshez szükséges követ. Valószínűleg egy korábbi templom helyére épült.

A tatárok, majd a kunok pusztítása után Nagy Lajos király édesanyja, Erzsébet újíttatta fel 1377-ben, és a ferenceseknek adta. A törökdúlás idején a csodával határos módon maradt meg a templom, ugyanis a települést, Aracsot teljesen elpusztította a török sereg. A környék elnéptelenedett. A rom újbóli felfedezése a XVIII. században történt.

Az aracsi pusztatemplom a mai állapotát az 1970-es években végzett kutató munkálatok során nyerte el. Napjainkban a környékbeli lakosok tartják rendben a pusztatemplom környékét.

Aracs a délvidéki magyarság jelképe és szent gyülekezőhelye. Kulturális folyóirat, civil szervezetek és díjak viselik nevét. Ezzel együtt látogatottsága egyre növekszik, nemzeti zarándokhellyé vált.

(<http://delvidekiutazas.com/aracsi-pusztatemplom>)

a) Hol található az aracsi pusztatemplom? _____

b) Mikor épült a pusztatemplom? _____

c) Ki újíttatta fel a templomot? _____

d) Mi minden viseli ma Aracs nevét? _____

4. Figyeld meg *A magyar helyesírás szabályainak Szótár* részéből kiemelt szavakat, és felelj a feltett kérdésre!

Szent Jobb (nemzeti ereklye) **171**.

Szent Korona (nemzeti ereklye) **171**.

Szent Korona-tan **112**.

Mit jelentenek a címszavak utáni sorszámok? Karikázd be a helyes megoldás előtti betűjelet!

a) Azt mutatják, hányadik oldalon van a szóra vonatkozó szabály a *Szabályzatban*.

b) Azt mutatják, a *Szabályzat* részben hányadik szabálypont tárgyalja ennek a szónak az írásmódját.

c) Azt mutatják, az előző szabályzat melyik pontja tárgyalja ennek a szónak az írásmódját.

d) Azt mutatják, a történelemtankönyv hányadik oldala foglalkozik ezzel a témával.

5. Ellenőrizd az alábbiakban felsorolt tulajdonnevek helyesírását! A helytelen írásmódúakat javítva írd a vonalra!

Ady Endre Általános iskola, Újvidéki Színház, Puma tornacipő, A pál utcai fiúk, Morzsa kutya

6. Illeszd a mondatba a megadott szavakat (a megadott sorrendben) a mondat tartalmának megfelelően! Ügyelj a toldalékolásukra és a helyesírásukra!

választ, ez, az, Szabadka, Zenta, Óbecse, Nagybecskerek, Topolya, Újvidék

A záróvizsga után nekem is el kell döntenem, hogy melyik középiskolát

_____! _____ együtt _____ is elhatározom magamról,

hogyan _____, _____, _____,

_____, netán _____ vagy _____

diák leszek-e.

7. Nevezd meg az alábbi vers kiemelt szavainak szófaját!

Gyerekkoromban egyik rokonunknál,

az **özvegy**, flanelinges erdész

szűk lakásában, az **ormótlan** bútorok közt

magasodott egy kinyitható ajtajú **állóóra**. (Tóth Krisztina: *Idő, idő, idő*)

özvegy – _____

ormótlan – _____

magasodott – _____

állóóra – _____

8. Ha a *metabolizmus* szó jelentését keresed, melyik szótárt, kézikönyvet hívod segítségül? Karikázd be a helyes válasz előtt álló betűt!

a) Magyar szinonimaszótár

b) Idegen szavak és kifejezések szótára

c) Magyar–szerb szótár

d) A magyar helyesírás szabályai

9. A rokon értelmű szavak közül húzd alá a *kakukktojást* mindkét sorban!

a) kacag, nevet, mosolyog, sompolyog, röhög, hahotázik, vihog, vigyorog

b) sír, pityereg, zokog, könnyezik, bőg, picsog, bömböl, tombol, rí, sírdogál, sír-rí

10. Függőleges vonallal bontsd elemeire az alábbi két szót, majd a szóelemeket írd ki a vonalra, és nevezd meg őket! /pl. kék/ség kék-szótó, ség- képző/

taníthatók

_____ - _____
 _____ - _____
 _____ - _____
 _____ - _____
 _____ - _____

fokozatosan

_____ - _____
 _____ - _____
 _____ - _____
 _____ - _____
 _____ - _____

11. Olvasd el Nick Hornby Betoncsók című regényének alábbi részletét!

„Még soha nem kezdtem újra járni senkivel. Ha valakivel szakítottam, akkor szakítottam, és soha nem is nagyon akartam találkozni az illetővel. Volt egy pár a suliban, akik folyton szakítottak, aztán megint összejöttek, és én ezt sohasem értettem, de most igen. Olyan volt, mint visszatérni a házádba, miután nyaralni voltál. Nem mintha bármi is olyan nagyon nyaralás lett volna, mióta utoljára voltunk együtt. Voltam ugyan egy tengerparti városban, de nem túl sok örömöm volt benne.”

Hány szerkezetileg összetett mondatot tartalmaz ez a részlet?

Írd a vonalra a helyes választ: _____

12. Kosztolányi Dezső és Lőrincze Lajos munkássága melyik nyelvtörténeti korszakhoz köthető?

Kosztolányi Dezső

Lőrincze Lajos

A nyelvtörténeti korszak megnevezése: _____

13. Szótagold Döme Szabolcs Fejbunker III. részletének két mondatát! Másold le a szótagolt szöveget a vonalra!

Anyu nagyon sokat dolgozik. De kell is, mert apunak állandó sörutánpótlásra van szüksége, ami pénzbe kerül, és rólunk is gondoskodnia kell valakinek.

14. Olvasd el az alábbi népi bölcsességeket, hiedelmeket tartalmazó alárendelői összetett mondatokat, majd nevezd meg a mellékmondatok fajtáját!

a) Aki két nővér közé ül, még abban az évben megházasodik.

b) A kisgyereket nem jó átlépni, mert kicsi marad.

c) Ha fénylik gyertyaszentelő, a szűrődöt vedd elő.

d) Aki korpa közé keveredik, (azt) megeszik a disznók.

15. Írd a műfaji meghatározásokat az alkotások címe mellé! Az alábbi műfajok közül válogass: himnusz, népballada, regény, népdal, novella, népmese, óda!

a) Móricz Zsigmond: *Hét krajcár* _____

b) *Csillagok, csillagok, szépen ragyogjatok...* _____

c) Sári bíróné _____

d) Fekete István: *Tüskevár* _____

16. Állapítsd meg, melyik műnembe tartoznak az alábbi szövegek! Válaszodat írd az idézetek utáni vonalra!

a)

GERTRUDIS (*szelíden*).

El kell az udvarunk hagynod, Melinda.

MELINDA

El, el? helyes!

GERTRUDIS

De minden lárma nélkül.

MELINDA

Semmit se félj, hogy pompásan hagyom

El! - Gazdagon jövék abba; és

Koldúsi módra költözök ki abból -

GERTRUDIS

Szegény Melinda!

MELINDA

És - te tudsz így szólani?

GERTRUDIS (*kezét nyújtja a csókolásra*).

MELINDA (*nem fogadja el*).

El ezzel a szennyes kézzel.

(Katona József: *Bánk bán*)

A műnem: _____

b)

A belső mosoly nem beszél,
csak szavak nélkül simogat,
biztat, melegít, benned él,
szívdobogással támogat,

a belső mosoly jó meleg,
jut másnak is, sosem fogy el,
mindvégig ott marad veled,
amíg lélegzel, nem hagy el,

a belső mosoly ellazít,
végigvezet az életen,
minden kötelet elszakít,
ha fojtogat a félelem,

a belső mosoly megsegít,
átölel, nem vagy egymagad -
felsugárzik az arcodon:
már bentről melegít a nap.

(Szabó T. Anna: *A belső mosoly*)

A műnem: _____

17. Figyelmesen olvasd el az alábbi regényrészletet, majd felelj a kérdésekre!

nyávogós macska,
dorombolós macska,
néma macska,
csacska macska,

egyszóval rengeteg macskája volt a bizurr-mizurroknak. Azzal az elmés találmánnyal tartották távol az ellenséget városkájuktól, hogy megtanították kórusban nyivákolni a macskáikat. Például nagy támadás készült a város ellen. Akkor mindenki a főtérre hozta a macskáját, némelyik bizurr-mizurr kettőt is cipelt ketrecben, vagy pórázon húzta, az egyik cirmos volt, a másik bolhás, és szépen sorba állították őket a főtéren. Világtalálmány volt ez, nyugodtan ki lehet jelenteni. Mert próbáljon csak meg az ember macskákat sorba állítani! Azóta se sikerült ez senki emberfiának. Igen, ez a mutatvány a világtörténelemben csak a bizurr-mizurroknak sikerült.

(Darvasi László: *Trapiti avagy a nagy tökfőzelékháború*)

a) Melyik az a mutatvány, amelyik csak a bizurr-mizurrok népének sikerült? Húzd alá a helyes választ!

- Megtanították kórusban nyivákolni a macskáikat.
- Sorba állították a macskákat a főtéren.
- A macskák nyivákolásával tartották távol az ellenséget a városuktól.

b) Milyen macskája **nem volt** a bizurr-mizurrok népének? Húzd alá a helyes választ!

nyávogós macska, tejfölös bajszú macska, cirmos macska, csacska macska, bolhás macska

- 18.** Ki kicsoda? Csoportosítsd az alábbi szereplőket a táblázatban, majd határozd meg a művek címét és szerzőjük nevét!

Bence, Surgyelán, György, Ábel, Fuszulán, Miklós

Szerző	Műcím	Szereplők

- 19.** Olvasd el Kosztolányi Dezső versét!

Jaj, a gyerekkor mily tündéri kor volt:
 egy ködbe olvadt **álom** és való,
 ha hullt a hó az égből, **porcukor** volt,
 s a porcukor az abroszon a **hó**.

Mindhárom kiemelt szó ugyanaz a szókép. Válaszd ki az alábbi stíluseszközök közül, melyik az, és karikázd be az előtte álló betűt!

- a) szinesztézia
- b) metafora
- c) megszemélyesítés
- d) ellentét

20. Állapítsd meg az alábbi szövegrészletek műnemét, és írd a megfelelő szövegmezőbe! Az alábbi műfaj-meghatározások közül pedig keresd ki a megfelelőket, és sorold be a táblázatba!

elégia, mesedráma, dal, regény, humoreszk, himnusz, elbeszélő költemény, ballada

	Irodalmi mű részlete	Műnem	Műfaj
	Ezt mondván, a kabátja alól előhúzta a kis piros-zöld zászlót. Bokának felragyogott a szeme. A kis zászló meg volt gyűrve, meg volt tépdesve, látszott rajta, hogy már harcok folytak érette. De éppen az volt a szép a kis zászlóban. Rongyos volt, mint egy igazi zászló, amely csaták hevében rongyolódott el. - A zászlót - mondta Boka - majd visszavesszük a vörösingesektől mi magunk.		
	Isten, áldd meg a magyart Jó kedvvel, bőséggel, Nyújts feléje védő kart, Ha küzd ellenséggel; Bal sors akit régen tép, Hozz rá víg esztendőt, M megbühödte már e nép A multat s jövődőt!		
	Immár minden bércet Csend ül, Halk lomb, alig érzed, Lendül: Sóhajt az éj. Már búvik a berki madárka, Te is nemsokára Nyugszol, ne félj...		
	Csongor: Megállj! Kalmár: Pénz kell-e? izzadj, járj utána, s lesz. – Tőlem csak annak jut, ki dolgozik. Csongor: Más az, mit kérek: tedd le gondodat. Te sok felé jársz, dús hajóidon, Ahol kel és száll, láttad a napot, Szólj, Tündérhonban üdlak merre van?		

